

PASIENTINFORMASJON - SKABB SMITTE

Skabb smitte viser seg å være en sterkt kløende hudlidelse med utslett. Tilstanden skyldes infeksjon med skabbmidd like under hudens overflate. Skabb smitte krever intim kroppskontakt med andre personer, men den kan også overføres ved kontakt med klær, sengetøy eller gjenstander.

Utslettet består oftest av små røde prikker, hevelser, blemmer, skorper og lett flassende utslett. Typiske lokalisasjoner er hendene, mellom fingre, håndledd, albuer og kjønnsorgan. Skabb kan også sees andre steder på kroppen.

Hos barn kan man i tillegg finne hudforandringer i hodebunn, på hals og fotsåler.

Det er vanlig med kloremarker og sår i huden, fordi skabb smitte er veldig kløende spesielt om natten.

Det tar vanligvis 2-6 uker fra man blir smittet til man utvikler kløe og utslett..

Ved vanlig skabb smitte graver mellom 5-15 hunnmidd seg ned i huden og legger egg som klekker etter 3-4 døgn. Man vil ikke finne skabb over alt hvor en klør. At en klør andre steder på kroppen er en immunologisk reaksjon. Skabb midden finner man oftest på hendene og føttene, men ofte er det vanskelig å påvise fordi skabb midden er mikroskopisk. Mange ganger kan man kun påvise skabb ganger i huden og det er en viktig diagnostisk tegn.

Forebyggende behandling av nærkontakter

Skabb smitte er ikke relatert til renslighet. Overføring av skabb skjer hovedsakelig gjennom direkte hudkontakt som varer i 10-15 minutter. Skabb smitte kan også overføres fra gjenstand til person.

Skabb midden lever av huden til mennesker. Skabb midden vil normalt dø etter 5 døgn hvis den ikke er i kontakt med mennesker. Skabb midden tåler verken høye eller lave temperaturer og vil dø ved temperaturer over 60 grader og temperaturer under 18 grader.

Diagnose

Diagnosen stilles ved typisk sykehistorie. Voldsom kløe spesielt om nattet, karakteristisk utslett, skabbganger i huden og ved mikroskopisk påvisning av skabbmidd eller egg.

Hvem skal behandles?

Pasienter som har fått påvist skabb må informere alle personer som vedkommende har hatt tett hudkontakt med i de siste månedene.

Skabb smitte må alltid behandles.

Det er spesielt viktig at alle smittekontakter : personer i samme husstand, kjærester og andre nærkontakter behandles samtidig. Dette vil forhindre at smitten sprer seg til andre.

Familiemedlemmer og nærkontakter til en person som har påvist skabb smitte skal behandles selv om de ikke selv har verken kløe eller utslett.

Nærkontakter er mennesker man har hatt hudkontakt eller kontakt med deres gjenstander i 10-15 minutter

Når kan jeg dra på jobb eller skole igjen?

Barn skal holdes borte fra skoler til dagen etter behandlingen er startet.

Voksne kan gå på jobb, men bør bruke hansker og unngå kroppskontakt og unngå deling av gjenstander.

Hva består behandlingen av?

Behandlingen består av medisinsk behandling og hygienetiltak.

Medisinsk behandling:

Topikal behandling: krem Nix (permethrin) eller liniment Benzylbenzoat

Systemisk behandling: tabletter Scatol (Ivermectin)

Hygienetiltak

Den vanligste årsaken til behandlingssvikt er å bli smittet på nytt fra gjenstander som har skabb på seg, og fra andre i nærmeste krets som ikke klør, men har skabb.

Man skal være nøye med hygienetiltak for at behandlingen blir vellykket.

Hygienetiltak starter samme dagen som behandlingen

- Klipp og grundig rengjør negler på hender og føtter.
- Dusj og tørk hår og hodebunnen med hårføner.
- Bruk bomullshansker eller vinylhansker den tida behandlingen varer. Hansker brukes for å unngå smitte uavhengig av om det er krem eller tablettbehandling.
- Etter påføringen av Nix krem eller Benzylbenzoat skal man først dusje etter 24 timer. Samtidig skiftes klær og sengetøy.
- Klær skal skiftes hver dag. Man skal ikke bruke samme klær i 7 dager.
- Gjenta behandlinga etter 7 dager. Følg same prosedyre.
- Alle må bruke hansker frem til behandlingen er fullført.

Behandlingssvikt

I de siste årene er det blitt observert skabb som er svært vanskelig å behandle med behov for gjentatte runder med behandling og man ser at en del tilgjengelige råd som foreligger ift. hygienetiltak av hjem ikke er strenge nok. En bør bruke god tid på å planlegge hvordan hele familien skal utføre riktig hygienetiltak for å klare å bli kvitt skabben.

Dyr

Skabb overlever ikke på dyr. Dyr trenger ikke å behandles.

Kløe

Når man er helt ferdigbehandlet kan kløe og utslett vedvare i opptil 4 uker etter skabbsmitte. De fleste pasienter vil kunne behandles med kortison krem i denne periode.

Hvordan vet jeg at jeg er ferdigbehandlet?

Kløe og utslett kan være igjen i flere uker og vil gradvis forsvinne. Man må vente i minst 4 uker etter behandlingen er fullført før legen kan vurdere om du er ferdigbehandlet. Ved mistanke om ny smitte må behandlingen gjentas.

Lykke til!